

עצרת י"ב ואחד אינוק

משך שבועות סיירו שלוש חוליות-כיסוי של "העו-
לם הזה" בכל רחבי הארץ. ביקרו בבתי-
ספר, ראיינו מורים, הורים ומנהלים.
חקרו את השאלה שרובבות
הורים ומורים שאלו
מאז נפתחו בתי-
הספר

האחריות: הכנסת

החלטותיה של הכנסת בשטח החינוך היו מגוונות, היא החליטה חגיגות לספק חינוך לכל ילד במדינה, וכשהגיש שר החינוך את תקציבו השנה, קיצצה את ידיו ואחר רמת הלימוד היתה, לדעת מורים ואומחים רבים, נמוכה גם בלאו הכי; רמת כמעט אפסית. עתה, בגלל הקיצוצים, תרד עוד יותר. ועדת החינוך של הכנסת ב המצב, נענעה את ראשה בכאב; ועדת הכספים הביטה על התקציב הכללי והביעה א הרב — הכל באווירה השקטה והמנומסת, היא — לניהול עניינים חשובים ונעלים מקום לא גילו הנציגים הנכבדים 2/4 מיליון לירות שאפשר לחסוך אותן ממותרות. חינוך יסודי הוא דבר חיוני — אבל ישנם, כנראה, דברים אחרים שהם לא פחות: נסיעות, ייצוג נאה. עיני העולם, מצעדים, תערוכות, ייעור, הקמת קריה ב נאה. קשה מאוד לדעת עד היכן עלולה להגיע המדינה אם היו מתחילים לקצץ אלה כל פעם שאין כסף לדברים אחרים. בראיון מיוחד עם סופר העולם הזה התנצל דובר משרד החינוך והתרבות בה "הרי בכל זאת אין שר החינוך יכול לקום ולהציע קיצוצים בתקציבם של משרדי לטובת משרדו הוא".

ייתכן מאוד שצדק, אולם שר החינוך, אף שהוא מוגבל על-ידי המסגרת הכלכלית לחסום על הצרכים החינוכיים של המשטח המופקד בידיו. ייתכן שאין למדינה הרחבה הכספית הזעומה הדרושה לחינוך מתאים. ייתכן כי צריך לקצץ את הסכום מתקציבים אחרים וכי זה יגרור לסיבוכים, לקשיים. אולם כל אלה אינם יכולים להיות שקולים כנגד מה שנעשה כיום בחינוך היסודי, כי כל אלה מותרות — חינוך יסודי הוא תנאי לקיום המדינה.

לדברי מנחם אילון, מנהל בית-ספר אחד העם בתל-

משך שבועות עקבו ההורים אחרי ההודעות הסותרות שנתפרסמו. האם יתחילו הלוי-מורים? מתי? איך? איפה? מי יהיו המורים? מי ילמד? מה ילמד? בכל מקום שאדם נגע בבעייה צצו שאלות — שאלות שאיש לא השיב עליהן. המורים עצמם לא ידעו אם הם ילמדו בכלל — ואם כן, באיזה בית-ספר. מאות מורות נדחקו בתור לפני מחלקת החינוך בקריה לשאול אם תתקבלנה חזרה, ואילו על הקיר היתה תלויה מודעה של משרד החינוך שהודיעה כי חסרות מורות.

גם כשכבר החלו סוף סוף הלימודים, לא נפתרו הבעיות. ילדים חזרו הביתה מפני שלא היה מי שילמד אותם, מאות מורים עוד לא ידעו אם ייקראו ללמד. מנהלים נאבקו עם הקיצוצים שנדרשו לבצע. השבועות הראשונים היו חלום-בלהות. כל אחד הסיר את האשמה מעצמו: הוא לא יודע כלום; לא הוא שבישל את הדיסה; שישאלו את שר החינוך (תמונה משמאל) — אולי הוא יכול לתת תשובה.

אילו היתה זו שנת לימודים רגילה יתכן שהכל היה עובר בסדר. אולם בהתחלת שנה זו החל גם החינוך הממלכתי. מערכת החינוך העברי נדרשה לקפוץ קפיצה גדולה קדימה — קפיצה כמעט אל הבלתי-יודע. קביעת תוכנית לימודים חדשה.

אך לזאת נוספה הבעיה הגדולה: חוסר כסף. במקום שהמורים והמנהלים יוכלו להת-עמק מעט, לערוך לעצמם חשבון נפש מול המשימה הגדולה, לקבוע את קו פעולתם ואת המטרה שתדריך אותם — שקעו באנדרלמוסיה מוחלטת. המורים הוכנסו לכיתות מבלי שיקבלו כל הנחיות, מבלי שיהיה להם זמן להתעניין ולדעת מה נשתנה השנה מכל השנים.

האחריות: הכנסת

אמנם האחריות הישירה רובצת על משרד החינוך והתרבות. אך למעשה אחראית הכנסת. היא לא נבחרה על מנת להרים אצבע, תפקידה אינו מסתיים עם קבלת החלטה:

